

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžk/33/2020
Identifikačné číslo spisu: 8018200174
Dátum vydania rozhodnutia: 25.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8018200174.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu Mgr. Petra Melichera a JUDr. Eriky Šobichovej v právnej veci žalobcu: A. J. L., X.. X. S. XXXX, R. XX, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, kancelária Prešov, Masarykova 10, Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 23. januára 2018, číslo spisu: KaPO 4N 12994/2017-5056/2018, ČRZ: 9606/2018, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 13. februára 2020, č. k. 8S/33/2018-54, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky mení rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 13. februára 2020, č. k. 8S/33/2018-54 tak, že zrušuje rozhodnutie žalovaného z 23. januára 2018, číslo spisu: KaPO 4N 12994/2017-5056/2018, ČRZ: 9606/2018 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi proti žalovanému priznáva nárok na úplnú náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde.

Odôvodnenie

Odôvodnenie

I. Konanie pred správnym súdom

1. Napadnutým rozsudkom správny súd procesným postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného z 23. 1. 2018, číslo spisu: KaPO 4N 12994/2017-5056/2018, ČRZ: 9606/2018, ktorým žalovaný ako príslušný správny orgán podľa § 1 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) v nadväznosti na ustanovenie § 14 ods. 1 písm. a/ a c/ zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej

len „zákon č. 327/2005 Z. z.“) rozhodol o odňatí nároku na poskytnutie právnej pomoci žalobcovi z dôvodu, že jemu určenej advokátke neudelil splnomocnenie na úkony súvisiace s poskytovaním právnej pomoci ani s ňou neuzavrel dohodu o poskytovaní právnej pomoci zákonnej lehote do 9. 1. 2018. Uvedené žalovaný vyvodil z toho, že žalobca do vydania napadnutého rozhodnutia žalovaného nedoručil plnú moc ani dohodu o poskytovaní právnej pomoci žalovanému. Zároveň z toho vyvodil nesúčinnosť žalobcu, nakoľko si svoju povinnosť nesplnil, a to aj napriek výslovnému poučeniu, ktoré mu bolo doručené spolu s rozhodnutím žalovaného o priznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci z 31. augusta 2017.

2. V dôvodoch rozsudku správny súd pri tom poukázal na ust. § 2 ods. 1, § 5 ods. 2 až 4, § 6 ods. 1, § 177 ods. 1, § 178 ods. 1 S.s.p.; § 14 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. a uviedol, že sa stotožnil s argumentáciou správneho orgánu v napadnutom rozhodnutí tak po skutkovej, ako aj po právnej stránke ako aj s obsahom a závermi rozhodnutia žalovaného.

3. Dôvodil, že žalobcovi bol rozhodnutím z 31. 8. 2017 priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci a zároveň mu určil advokátku JUDr. Mariannu Lechmanovú na jeho zastupovanie v konaní pred súdom v právnej veci dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 28. 5. 2014, sp. zn. 2CoE/30/2014. Rozhodnutie o priznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci nadobudlo právoplatnosť 9. 10. 2017. Žalobca mal v zmysle poučenia do 9. 1. 2018 udeliť určenej advokátke splnomocnenie na úkony súvisiace s poskytovaním právnej pomoci alebo s ňou uzavrieť dohodu o poskytovaní právnej pomoci a o tejto skutočnosti informovať žalovaného doručením kópie splnomocnenia. To však do dňa rozhodovania žalovaného nebolo doručené, čím si žalobca nesplnil svoju povinnosť uvedenú v § 14 ods. 1 písm. a/ a c/ zákona č. 327/2005 Z. z.. Vzhľadom na uvedené považoval správny súd rozhodnutie žalovaného za zákonné a vecne správne. Na danom podľa správneho súdu nemení ani dodatočné dokladovanie veci žalobcom predložením príloh k správnej žalobe. Správny súd tiež dôvodil, že to bolo práve povinnosťou žalobcu, a nie jemu určenej advokátky dokladovať žalovanému skutočnosti. V závere správny súd uviedol, že hoci sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného nielen z dôvodu uvedeného v ust. § 191 ods. 1 písm. c/ S.s.p. (nesprávne právne posúdenie veci), ale aj z dôvodov uvedených v ust. § 191 ods. 1 písm. d/, e/, f/, g/ S.s.p., tieto zákonné dôvody zrušenia napadnutého rozhodnutia žalovaného však skutkovo ani právne nezdôvodnil, a preto sa nimi správny súd nemohol zaoberať.

II. Kasačná sťažnosť

4. Proti právoplatnému rozsudku správneho súdu podal včas kasačnú sťažnosť žalobca (sťažovateľ) podľa § 440 ods. 1 písm. f/, písm. g/ a písm. h/ S.s.p.; namietal, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci; sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. Navrhol, aby kasačný súd zmenil napadnutý rozsudok správneho súdu tak, že žalobe vyhovie a súčasne, aby zaviazal žalovaného na náhradu trov konania.

5. V odôvodnení kasačnej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že pokiaľ ide o sporné nevčasné udelenie splnomocnenia, tak je nad všetky pochybnosti preukázané, že žalobca v zmysle poučenia k rozhodnutiu žalovaného splnomocnenie udelil dňa 12. 10. 2017 JUDr. Marianne Lachmanovej, advokátke, vo veci, v ktorej mu bola určená rozhodnutím žalovaného. Podľa žalobcu s určenou advokátkou bolo dohodnuté, že splnomocnenie a dohodu o poskytovaní právnej pomoci zašle určená advokátka. Žalobca v kasačnej sťažnosti tiež namietal, že rozhodnutiu žalovaného o odňatí poskytovania právnej pomoci nepredchádzala žiadna výzva ani dopyt, ktorým by si žalovaný overil skutočnosť, či bolo splnomocnenie určenej advokátke udelené. Poukázal tiež na skutočnosť, že určená advokátka už zasielala po vzájomnej dohode viaceré splnomocnenia a dohody o poskytovaní právnej pomoci žalovanému. Sťažovateľ namietal tiež nedostatok dôvodov v rozhodnutí správneho súdu, podľa ktorého správny súd len prebral skutkové a právne závery žalovaného. Správny súd rozhodnutie dostatočne nezdôvodnil, nezaoberal sa sťažovateľovými námietkami. Vo veci rozhodol zaujatý súd, pričom o vznesenej námietke nebolo

rozhodnuté v súlade so zákonom. Vo vzťahu k sťažnostnému bodu, v ktorom sťažovateľ namietal, že správny súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, sťažovateľ navrhol kasačnému súdu, aby ustálil rozhodovaciu prax v otázke či rozhodnutie o odňatí poskytovania právnej pomoci je zákonné, ak oprávnená osoba udelila plnú moc a uzavrela dohodu, ktorú v zmysle dohody mal postúpiť žalovanému advokát.

6. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozsudkom správneho súdu. V kasačnej sťažnosti absentuje bližšie konkretizovaná vecná argumentácia. Kasačnému súdu navrhol, aby kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

7. Dňa 21. 8. 2020 bola kasačnému súdu doručená replika žalobcu k vyjadreniu žalovaného ku kasačnej sťažnosti žalobcu. Sťažovateľ zopakoval, že na podanej kasačnej sťažnosti trvá.

III. Konanie pred kasačným súdom

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 S.s.p.) postupom podľa § 452 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas § 443 ods. 1 S.s.p., preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 S.s.p.) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

9. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 25. novembra 2020 (§ 137 ods. 4 S.s.p. v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

10. Podľa § 2 ods. 1 a ods. 2 S.s.p., v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

11. Podľa § 6 ods. 1 S.s.p., správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánu verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

12. Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z., na konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci a o súvisiacich nárokoch podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní (Správny poriadok).

13. Podľa § 3 ods. 2 Správneho poriadku, správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka, a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka, musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpejú v konaní ujmu.

14. Podľa § 3 ods. 5 Správneho poriadku, rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných

alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

15. Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

16. Podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku, správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

17. Podľa § 14 ods. 1 a 2 (1) zákona č. 327/2005 Z. z., Centrum rozhodne o odňatí poskytovania právnej pomoci, ak

- a) oprávnená osoba neposkytuje centru, určenému advokátovi alebo mediatorovi potrebnú súčinnosť,
- b) sa v priebehu poskytovania právnej pomoci zistí, že oprávnená osoba sa nenachádza v materiálnej núdzi; ustanovenie § 6b tým nie je dotknuté,
- c) oprávnená osoba do troch mesiacov od vydania právoplatného rozhodnutia o priznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci neuzavrie s centrom alebo určeným advokátom dohodu, alebo s určeným mediátorom dohodu o začatí mediácie, alebo neudeľí plnomocenstvo centru alebo určenému advokátovi a nejde o prípad preukázanej nečinnosti advokáta alebo jeho vzťahu k protistrane,
- d) vyjde najavo, že nárok na poskytovanie právnej pomoci sa žiadateľovi priznal na základe nepravdivých alebo neúplných údajov alebo
- e) oprávnená osoba nevyhoví výzve podľa § 13 ods. 3.

(2) Proti rozhodnutiu o odňatí poskytovania právnej pomoci nie je možné podať opravný prostriedok. Proti rozhodnutiu o odňatí poskytovania právnej pomoci je možné podať správnu žalobu do 15 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia.

18. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok správneho súdu, ktorým správny súd zamietol správnu žalobu sťažovateľa, ktorou sa tento domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného z 23. 1. 2018, číslo spisu: KaPO 4N 12994/2017-5056/2018, ČRZ: 9606/2018, ktorým bol podľa § 14 ods. 1 písm. a/ a c/ zákona č. 327/2005 Z. z. žalobcovi odňatý nárok na poskytnutie právnej pomoci. Kasačný súd preto preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku správneho súdu.

19. Kasačný súd ako prvé vyhodnocoval sťažnostné body procesného charakteru týkajúce sa konania pred správnym súdom. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané vady procesného charakteru týkajúce sa konania pred správnym súdom v súvislosti s nesprávnym postupom po vznesení námietky zaujatosti, kasačný súd uvádza, že z obsahu súdneho spisu, z podaní sťažovateľa ani zápisnice o pojednávaní z 13. februára 2020 nevyplýva, že by sťažovateľ podal ním tvrdenú námietku zaujatosti voči niektorému z členov senátu, preto sa uvedenou kasačnou námietkou kasačný súd ďalej ani nezaoberal.

20. Vo vzťahu k sťažovateľovej kasačnej námietke, že správny súd sa v napadnutom rozsudku odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, kasačný súd uvádza, že tento dôvod prípustnosti kasačnej sťažnosti sa viaže k ustálenej judikatúre kasačného súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany správneho súdu, a to v tom, že správny súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke kasačný súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti neuviedol, ktorá judikatúra kasačného súdu nebola v napadnutom rozsudku správneho súdu rešpektovaná, a potom ani to v čom správny súd zaujal iný právny záver. Pokiaľ si sťažovateľ nesplnil svoju povinnosť tvrdenia, kasačný súd sa v tomto sťažnostnom bode ďalej jeho kasačnou sťažnosťou nezaoberal.

21. Kasačný súd sa ďalej zaoberal kasačnou námietkou sťažovateľa týkajúcou sa nesprávneho právneho

posúdenia správnym súdom vo vzťahu k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred žalovaným, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia o odňatí poskytovania právnej pomoci. Sťažovateľ už v ním podanej žalobe namietal, že žalovaný rozhodol „bez overenia si skutočného stavu a bez dopytu (výzvy) či bolo Plnomocenstvo advokátke udelené.“

22. Zo súdneho a pripojeného administratívneho spisu kasačný súd zistil, že 28. 6. 2017 bola žalovanému doručená žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu vo veci dovolania proti uzneseniu Krajského súdu Košice z 28. 5. 2014, sp. zn. 2CoE/30/2014 a tiež žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu vo veci dovolania proti uzneseniu Krajského súdu Košice z 30. 10. 2014, sp. zn. 14CoE/487/2014.

23. Žalovaný rozhodnutím z 31. 8. 2017, sp. zn. 4N 12994/17-KaPO, ČRZ: 77325/2017, sťažovateľovi priznal nárok na poskytovanie právnej pomoci a určil mu advokátku, JUDr. Mariannu Lechmanovú, na zastupovanie v konaní pred súdom v právnej veci dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 28. 5. 2014, sp. zn. 2CoE/30/2014. Uvedené rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené 9. 10. 2017.

24. Súčasne s rozhodnutím o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci žalovaný doručil sťažovateľovi poučenie k rozhodnutiu o priznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z. (ďalej aj „poučenie“)

25. Žalovaný v poučení vyzval sťažovateľa na uzavretie dohody o poskytovaní právnej pomoci s určenou advokátkou a tiež na udelenie plnej moci jemu určenej advokátke. V poučení tiež sťažovateľa požiadal, aby žalovanému obratom doručil ich fotokópiu alebo rovnopis. Súčasne sťažovateľa upozornil, že v prípade ak do troch mesiacov od vydania právoplatného rozhodnutia na poskytovanie právnej pomoci neuzavrie s určeným advokátom dohodu alebo neudelí určenému advokátovi plnú moc a nejde o prípad preukázanej nečinnosti určeného advokáta, alebo jeho vzťahu k protistrane, žalovaný v zmysle ust. § 14 ods. 1 písm. c/ zákona č. 327/2005 Z. z. rozhodne o odňatí poskytovania právnej pomoci.

26. Dňa 18.1.2018 žalovaný prostredníctvom e-mailu požiadal určenú advokátku o informáciu, či jej sťažovateľ udelil plnú moc v právnej veci dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 28. 5. 2014, sp. zn. 2CoE/30/2014. Z obsahu administratívneho spisu nevyplýva, že by určená advokátka na e-mailový dopyt odpovedala.

27. Následne dňa žalovaný v rozhodnutí z 23. 1. 2018, číslo spisu: KaPO 4N 12994/2017-5056/2018, ČRZ: 9606/2018, rozhodol podľa § 14 ods. 1 písm. a/ a c/ zákona č. 327/2005 Z. z. o odňatí nároku na poskytnutie právnej pomoci sťažovateľovi. Rozhodnutie odôvodnil tým, že rozhodnutie o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci nadobudlo právoplatnosť dňa 9. 10. 2017 a sťažovateľ mal podľa poučenia do dňa 9. 1. 2018 udeliť určenej advokátke plnomocenstvo na úkony súvisiace s poskytovaním právnej pomoci alebo s ňou uzavrieť dohodu o poskytovaní právnej pomoci. Nakoľko do dňa rozhodnutia o odňatí nároku na poskytovanie právnej pomoci žalovanému nebolo doručené plnomocenstvo ani dohoda o poskytovaní právnej moci žalovaný mal za to, že k udeleniu plnej moci nedošlo a rovnako nebola uzavretá dohoda o poskytovaní právnej pomoci v zákonnej lehote. Žalovaný mal tiež za to, že žalovaný tým nebol vo vzťahu k centru súčinný napriek poučeniu, ktoré mu bolo doručené spolu s rozhodnutím dňa 9. 10. 2017.

28. Správny súd si v odôvodnení rozhodnutia osvojil argumentáciu žalovaného a dôvodil, že rozhodnutie o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci nadobudlo právoplatnosť dňa 9. 10. 2017 a žalobca mal v zmysle poučenia do dňa 9. 1. 2018 udeliť určenej advokátke plnomocenstvo na úkony súvisiace s poskytovaním právnej pomoci alebo s ňou uzavrieť dohodu o poskytovaní právnej pomoci a o tejto skutočnosti informovať žalovaného doručením kópie plnomocenstva. Dôvodil tiež, že bolo práve povinnosťou žalobcu (sťažovateľa), a nie ustanovenej advokátky dokladovať žalovanému relevantné skutočnosti (predložením plnomocenstva v určenej lehote).

29. Z citovaného § 33 ods. 2 Správneho poriadku vyplýva, že so zavŕšením procesu zisťovania podkladov pre rozhodnutie súvisí aj procesný nárok účastníka konania na vyjadrenie sa k podkladom pre

vydanie rozhodnutia, vyjadrenie sa k spôsobu jeho zistenia a prípadné navrhnutie doplnenia podkladu pre rozhodnutie. Správny orgán je preto povinný aktívne, spravidla zaslaním výzvy, upozorniť účastníka konania na to, že ak neuplatní námietky alebo nenavrhne vykonať ďalšie dôkazy, rozhodnutie vydá. Správny orgán je povinný účastníkovi určiť na takýto úkon primeranú lehotu.

30. Podľa ustálenej judikatúry kasačného súdu zmyslom aplikácie § 33 ods. 2 Správneho poriadku je umožniť účastníkovi konania, aby ešte „pred vydaním rozhodnutia“ mohol uplatniť svoje výhrady, príp. realizovať svoje procesné návrhy vo vzťahu v zhromaždeným podkladom rozhodnutia, a to hlavne za účelom, aby správne rozhodnutie vychádzalo zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Ak správny orgán opomenie túto svoju zákonnú povinnosť, dôjde jeho nesprávnym procesným postupom k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (R 19/2020, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. 10. 2019, sp. zn. 9Sžsk/122/2018).

31. Kasačnému súdu sú známe z jeho rozhodovacej činnosti prípady (porovnaj napr. rozsudok z 28. 6. 2016, sp. zn. 8Sžo/2/2018), kedy v obdobnej situácii pred rozhodnutím o odňatí poskytovania právnej pomoci Centrum právnej pomoci adresovalo oprávnenej osobe výzvu na doručenie kópie plnomocenstva a dohody o poskytovaní právnej pomoci uzavretej s určenou advokátskou kanceláriou v lehote 20 dní a súčasne ju vyzval na písomné vyjadrenie a uvedenie dôvodov, v prípade že advokátsku kanceláriu nekontaktovala a neposkytla jej tak súčinnosť pri prevzatí prípadu a poučil ju v zmysle dikcie ustanovenia § 14 ods. 1 písm. c/ zákona č. 327/2005 Z. z..

32. Pre úplnosť kasačný súd dodáva, že ani poučenie o priznaní nároku na poskytovaní právnej pomoci doručené žalovanému spolu s priznaním nároku na poskytovanie právnej pomoci, v ktorom žalovaný upozornil, že v prípade ak do troch mesiacov od vydania právoplatného rozhodnutia na poskytovanie právnej pomoci neuzavrie s určeným advokátom dohodu alebo neudelí určenému advokátovi plnú moc a nejde o prípad preukázanej nečinnosti určeného advokáta, alebo jeho vzťahu k protistrane, žalovaný v zmysle ust. § 14 ods. 1 písm. c/ zákona č. 327/2005 Z. z. rozhodne o odňatí poskytovania právnej pomoci, nezbavuje žalovaného zákonnej povinnosti vyplývajúcej mu z § 33 ods. 2 Správneho poriadku.

33. A hoci kasačný súd si je vedomý, že úloha Centra právnej pomoci v prípade súčinnosti s niektorými oprávnenými osobami je náročná, a teda pokúšenie rozhodovať formalisticky je lákavé. Centrum právnej pomoci nemôže hľadiť, kto je na druhej strane a musí pristupovať ku všetkým oprávneným osobám rovnako, len takým spôsobom zaručí efektívny prístup právnej pomoci všetkým fyzickými osobám, ktoré sa ocitli v materiálnej núdzi bez rozdielu. Preto podľa kasačného súdu neobstojí ani argument, že sťažovateľ má u žalovaného vedených mnoho žiadostí, a teda je s postupom žalovaného dostatočne oboznámený.

34. Vychádzajúc z uvedeného, kasačný súd konštatuje, že žalovaný v predmetnej veci postupoval nezákonne, keď pri rozhodovaní o odňatí nároku na právnu pomoc nedal sťažovateľovi procesnú príležitosť sa k jeho podkladom vyjadriť, čím zaťažil konanie podstatnou vadou konania, ktorá mohla mať za následok nezákonnosť rozhodnutia

35. Sťažovateľ v žalobe rovnako namietal vadu podľa § 191 ods. 1 písm. d/ S.s.p., teda vadu konania spočívajúcou v nepreskúmateľnosti pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov rozhodnutia žalovaného. Hoci správny súd takúto vadu v napadnutom rozsudku nevzhladal, kasačný súd na tomto mieste považuje za dôležité uviesť, že § 14 ods. 1 písm. c/ znie „oprávnená osoba do troch mesiacov od vydania právoplatného rozhodnutia o priznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci neuzavrie s centrom alebo určeným advokátom dohodu, alebo s určeným mediátorom dohodu o začatí mediácie, alebo neudelí plnomocenstvo centru alebo určenému advokátovi a nejde o prípad preukázanej nečinnosti advokáta alebo jeho vzťahu k protistrane.“ Z textu citovaného rozhodného ustanovenia § 14 ods. 1 písm. c/ vyplýva, že na to, aby centrum mohlo rozhodnúť o odňatí právnej pomoci, musia byť splnené dve kumulatívne podmienky. Prvá z nich sa naplní, ak oprávnená osoba v zákonom stanovenej lehote neuzavrie s centrom alebo určeným advokátom dohodu, alebo s určeným mediátorom dohodu o začatí mediácie, alebo neudelí plnomocenstvo centru alebo určenému advokátovi a druhá sa viaže na osobu

advokáta, a síce, že nemôže ísť o prípad preukázanej nečinnosti advokáta alebo jeho vzťahu k protistrane. V dôvodoch rozhodnutia žalovaného chýba akákoľvek hoc i len stručná zmienka o skutkových zisteniach vo vzťahu k druhej kumulatívnej podmienke viažucej sa k osobe advokáta, a prečo je považuje žalovaný za splnenú. Uvedené zaťažilo rozhodnutie žalovaného procesnoprávnou vadou nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov.

36. Na základe uvedených právnych názorov dospel kasačný súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného nie je vydané v súlade so zákonom, a to z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov a tiež, že došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej s poukazom na § 191 ods. 1 písm. d/ a g/ S.s.p.. Keďže správny súd žalobu zamietol, kasačný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti a aplikáciu revízneho princípu podľa § 462 ods. 2 S.s.p. rozsudok správneho súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie (pri aplikácii § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.).

37. S poukazom na § 469 S. s. p., ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, krajský súd aj orgán verejnej správy sú viazané právnym názorom kasačného súdu.

38. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že úspešnému žalobcovi priznal úplnú náhradu trov konania (§ 175 ods. 1 S.s.p.). O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 S.s.p.).

39. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.